

VERSLAG van de vergadering van de statencommissie Ruimte, Groen en Water d.d. 16 september 2013 in het Provinciehuis van Utrecht

Aanwezig:

Drs. A.H.L. Kocken (voorzitter), drs. R.W. Krol (gedeputeerde), drs. R.E. de Vries (gedeputeerde), E.R.M. Balemans (VVD), drs. F.H.W. Bekkers (GroenLinks), mw.drs. U.P. Blom (PvdA), drs. J.G. Boerkamp (D66), mw. E.J. Broere (PVV), drs. P.W. Duquesnoy (SP), mr. R.N.S. Emons (VVD), J. Fastl (GroenLinks), ir. H. Graaff (CDA), drs. C. de Heer (ChristenUnie), J.J. van der Helm (PVV), ir. N.J.P. Hoefnagels (D66), mw. W.M.M. Hoek (50PLUS), W.J. Joustra (VVD), ing. D. Kilic (PvdA), C.J. van Kranenburg MA (ChristenUnie), J. v.d. Lagemaat (SGP), mw.drs. A.M.C. Mineur (SP), ing. H.N. Scherer (PVV), W. van der Steeg (PvdD), dr. I. Thonon (D66) en C. Westerlaken (CDA);

Van ambtelijke zijde aanwezig: drs. H. Schoen (griffier) en mw. M.J. Strijbos (verslag)

1. Opening

De voorzitter, de heer Kocken, opent de vergadering met een woord van welkom.

De voorzitter herinnert eraan dat er, na afloop van deze vergadering, op verzoek van de commissie een infosessie zal zijn over de financiële kant van Hart van de Heuvelrug.

2. Vaststellen agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

3. Verslag vergadering Statencommissie Ruimte, Groen en Water 1 juli 2013

Het verslag van deze vergadering wordt vastgesteld.

4. Mededelingen

- De voorzitter wijst de commissieleden op het werkontbijt bij Utrechts Landschap op 7 oktober aanstaande. Het toegezegde werkbezoek aan Prattenburg zal hierop aansluitend plaatsvinden. Er zijn nog weinig aanmeldingen en er zal een presentielijst rondgaan om de belangstelling hiervoor te inventariseren. Het is mogelijk om alleen aan het werkbezoek aan Kattenburg deel te nemen. De heer Hoefnagels wijst op de bijeenkomst over Openbaar Vervoer op 7 oktober om 12 uur. De heer Schoen licht toe dat bij de planning van de ochtend de bijeenkomst over het Openbaar Vervoer niet bekend was.
- Gedeputeerde Krol laat weten dat hij de ingekomen brief van de stichting Sparrenrijk heeft beantwoord en een gesprek heeft gevoerd met de stichting. Men maakt zich zorgen over de hoeveelheid sparren die verdwijnt door de wijze van bosbeheer op de Utrechtse Heuvelrug, met name in het Leersumse Veld. Dit heeft te maken met heideherstel. Op verzoek van de stichting heeft de gedeputeerde hen in contact gebracht met de terreinbeheerder van Staatsbosbeheer. De regiodirecteur heeft toegezegd de stichting te zullen ontvangen. Het doel is om het heideherstel op een aangepaste wijze te laten plaatsvinden.
- Gedeputeerde Krol deelt mee dat het inpassingsplan Prattenburg vertraging oploopt: het hotel aan de Oude Veensegrindweg kan tot grote verkeerstoename leiden, waardoor de weg zou moeten worden aangepast. Dit alles kan wat vertraging geven op het provinciaal inpassingsplan.
- Gedeputeerde Krol heeft de commissie op 2 september jongstleden geïnformeerd over de stand van zaken rond het Natuurakkoord met het kabinet. Staatssecretaris Dijksma zal dit akkoord woensdag 18 september presenteren. De provinciale besluiten die genomen moeten worden als gevolg hiervan zullen de Staten op reguliere wijze worden voorgelegd. De gedeputeerde laat weten dat er overeenstemming is verkregen over het totale BBL-bezit, hierover zal de provincie

besluiten moeten nemen. Dit betreft de invulling van de € 200 miljoen, een akkoord met de Manifestpartijen over de vergoedingen voor beheer en het betreft de definitieve afspraken met de twaalf provincies rond de resterende grond.

Mevrouw Mineur vraagt of de eerdere berichten over het korten van € 100 miljoen op natuur dus niet juist zijn.

De heer Van de Lagemaat sluit zich bij mevrouw Mineur aan. Spreker hoopt dat de provincie positief is over het opruimen van naalddhout en het loofhout dat ervoor in de plaats komt. Loofhout is minder brandgevaarlijk en loofhout onttrekt minder vocht waardoor het verdrogingsbeleid beter kan worden uitgevoerd.

Mevrouw Broere heeft vernomen dat de stichting Sparrenrijk veelvuldig heeft geprobeerd om in contact te komen met Staatsbosbeheer, maar dat dit niet mogelijk bleek. Zij zou graag op de hoogte blijven van het gesprek dat nu aanstaande is.

De heer Westerlaken sluit zich aan bij de vraag van mevrouw Mineur. Hij merkt op dat in de lokale bladen wordt gepubliceerd over de plannen rond Prattenburg waarbij de indruk wordt gewekt dat het hotel hier niet zou komen.

Gedeputeerde Krol beantwoordt de vragen in de volgorde waarin ze zijn gesteld. De gedeputeerde heeft de belofte gedaan om niet te veel uitspraken te doen over financiële zaken die te maken hebben met Prinsjesdag en is dus voorzichtig in zijn beantwoording.

- In Trouw stond een artikel waarin werd aangegeven dat er van de € 200 miljoen in de jaren 2014 en 2015 €100 miljoen zou overblijven. In de jaren erna zou dit een bedrag van €300 miljoen en later € 200 miljoen worden. Volgens de afspraken die IPO met het kabinet heeft gemaakt, zal dit op Prinsjesdag bekend worden. Hier is sprake van een 'kasschuifstelsel', spreker vindt het positief dat het kabinet in deze tijd in staat is gebleken om structureel aan de € 200 miljoen vast te houden. In het artikel stond ook aangegeven dat dit alles afhangt van de economische ontwikkelingen, volgende de gedeputeerde is dit in de gesprekken niet aan de orde geweest.
- De stichting Sparrenrijk heeft ook bij de gedeputeerde aangegeven moeilijk in gesprek te kunnen komen met Staatsbosbeheer. Er is wel gesproken met de heer Neutel, districtshoofd van Staatsbosbeheer voor de provincie Utrecht. De stichting vroeg of gedeputeerde Krol hen wilde introduceren bij de regiodirecteur, mevrouw Roessen. Spreker zegt toe de commissieleden op de hoogte te zullen houden van de verdere ontwikkelingen.
- Gedeputeerde Krol licht toe dat, wat Prattenburg betreft, de provincie er niet voor zorgt dat het hotel er komt: met een provinciaal inpassingsplan wordt de komst van een hotel planologisch mogelijk gemaakt.

5. Rondvraag

De heer Scherer heeft vernomen dat Van de Groep in Bunschoten overweegt om zich open te stellen voor een gesprek over verplaatsing. Hij vraagt of gedeputeerde Krol kan ingaan op de mogelijkheden hiertoe, met name de aspecten van ruimtelijke ordening en milieu. Is dit realistisch binnen Bunschoten, op een zodanige manier dat de overlast verdwijnt?

Gedeputeerde Krol heeft hierover gesproken met gedeputeerde De Vries, de eerst aangewezen portefeuillehouder met het oog op de handhavingsskwestie. Zelf zal hij zich beperken tot de R.O.-vragen. Het bedrijf heeft vaker een poging gedaan om naar alternatieve locaties te gaan, met name naar plekken ver van bebouwing in verband met de geuroverlast. Er zijn twee alternatieven. Het terrein van de rioolwaterzuivering ten oosten van Bunschoten, maar dat ligt midden in het Nationaal Landschap wat het planologisch gezien niet eenvoudig maakt. Een andere locatie is bedrijventerrein

Haarbrug-Zuid, ten zuiden van Bunschoten. Planologisch gezien is dit eenvoudiger, maar dit terrein bevindt zich relatief dicht bij het dorp.

Gedeputeerde De Vries blijft bij zijn voorstel om de vragen over Van de Groep in Bunschoten bij voorkeur in de MME-commissievergadering van de volgende week te behandelen omdat het merendeel van de opgaven op het gebied van milieu, vergunningverlening en handhaving is.

De heer De Heer begreep van een inspreker dat het bedrijf al jaren geleden met de provincie in gesprek is gegaan over de mogelijkheden. Hij vraagt of het juist is dat het bedrijf geen terugkoppeling heeft gehad op de voorstellen van andere locaties.

Gedeputeerde Krol vindt de vraag lastig te beantwoorden. Hij herinnert zich indertijd te hebben aangegeven dat de locatie bij de rioolwaterzuivering een lastige is, zonder de locatie af te wijzen. Hij neemt aan dat de terugkoppeling indertijd via de reguliere portefeuillehouder heeft plaatsgevonden. Er is toen ook met de gemeente over de locatie gesproken en spreker herinnert zich een presentatie in zijn aanwezigheid waarin het bedrijf aangaf hoe landschappelijk een inpassing gecreëerd zou kunnen worden, die zo min mogelijk schade zou toebrengen aan het Nationaal Landschap. GS hebben toen aangegeven dat het lastig was, maar hebben het niet 'volstrekt onmogelijk' genoemd. Dit laatste is in aanwezigheid van het bedrijf uitgesproken.

De heer De Heer vraagt of het mogelijk is dat de commissieleden voor aanstaande maandag een overzicht ontvangen van de gedane verzoeken van het bedrijf en de reacties van de provincie. Gedeputeerde Krol zegt dit toe. De volgende week kan dit onderwerp integraal worden besproken.

6. Termijnagenda

De heer Scherer vraagt naar de verhaalsmogelijkheid van schade bij het opruimen van hennepkwekerijen.

Gedeputeerde Krol memoreert dat in de BEM-commissie is meegedeeld dat GS een deel van het bedrag in depot hebben gehouden, dit is hopelijk voldoende om de kosten van de schade te dekken. Er is informatie beschikbaar waaruit blijkt dat dit niet geheel het geval is, de kosten zijn iets hoger. Dat betekent dat er verhaald moet worden. Spreker zegt toe in de volgende commissievergadering hierop terug te komen

De heer De Heer constateert dat bij het onderwerp Binnenveld de datum 25 november staat. In de vorige commissievergadering gaf de gedeputeerde echter aan dat er een doorbraak aanstaande was. Gedeputeerde Krol benadrukt dat het Binnenveld één van de meest ingewikkelde Natura 2000 dossiers van Nederland is. De staatssecretaris kiest er dan ook voor om dit nog niet definitief aan te wijzen. En zolang dit niet gebeurt, loopt de planning van de provincie uit. Waterschap Vallei en Veluwe en de provincies Gelderland en Utrecht hebben een alternatief bedacht waardoor het probleem van het waterpeil in het Binnenveld opgelost zou kunnen worden en waardoor de door Europa opgelegde instandhoudingsdoelen goed bereikt zouden kunnen worden. Er is echter een ecologische goedkeuring vereist. Als dit lukt, is Nederland de eerste die hierin een revolutionaire oplossing vindt zonder het gebied onder water te hoeven zetten. De gedeputeerde heeft hierover met de hoogste organen in de Europese Commissie overlegd, waar men aangaf dat de provincie zelf een habitatype heeft aangemeld. Er kwam een toezegging dat ervoor zou worden gezorgd dat men er in het gebied op vooruit gaat. Brussel is niet geïnteresseerd in hóé Nederland de instandhouding of vooruitgang organiseert. Op nationaal niveau zal hierover echter nog gediscussieerd moeten worden.

De heer De Heer wijst erop dat er in de informatiesessie over Natuurbeleid 2.0 een aantal punten naar voren kwam, bijvoorbeeld het feit dat het rijksbeleid op stikstof later wordt verwacht en de vraag of er op provinciaal niveau niet meer moet worden opgepakt. Spreker heeft er behoefte aan om een deskundige hierover te horen. Wellicht zijn er provincies die op dit gebied meer doen, waar

Utrecht zijn winst mee kan doen in verband met Natuurbeleid 2.0. Hij vraagt of meer fracties achter dit voorstel staan.

Mevrouw Mineur geeft aan dat bij haar fractie deze wens ook leeft. Zij zou ook onderwerpen als invulling van de groene contour, agrarisch natuurbeheer, de rol van een gebiedsregisseur en biodiversiteit in willen brengen. Tijdens de PRS hebben de commissieleden veel experts aan het woord gehoord, maar het natuurbeleid moet de komende jaren ook goed worden opgepakt.

De voorzitter laat weten dat het moeilijk is om dit voor 14 oktober aanstaande te realiseren. Hij inventariseert de mening van de fracties.

De heer Van de Lagemaat laat weten dat de SGP hieraan geen behoefte heeft.

Mevrouw Blom zou de beleidsnotitie Natuur 2.0 eerst door moeten nemen om te weten of hier behoefte aan bestaat. Als het al heel concreet is, dan bestaat er de behoefte. Maar als het een notitie op hoofdlijnen is, dan ziet zij het meer als vervolgstap. De voorzitter concludeert dat de PvdA op dit moment geen behoefte heeft aan een externe deskundige.

De heer Bekkers vindt dit altijd nuttig maar vertrouwt erop dat GS en de ambtelijke organisatie zich buigen over de kennisontwikkeling op beleidsterreinen. Zo niet, dan kan dit worden aangekaart. De voorzitter concludeert dat de SP op dit moment geen behoefte heeft aan een externe deskundige.

Mevrouw Hoek geeft aan dat 50 PLUS hier geen behoefte aan heeft.

De heer Van der Steeg steunt het verzoek van de heer De Heer.

De heer Scherer heeft niet echt behoefte hieraan maar zou een bijeenkomst wel bijwonen.

De heer Boerkamp steunt dit voorstel. De gedeputeerde gaf tijdens de informatiebijeenkomst aan dat stikstof één van de grootste problemen vormt. Als de oplossing niet van het Rijk komt, moet worden onderzocht wat de provincie zelf kan doen.

De heer Westerlaken deelt mee dat het CDA hier geen behoefte aan heeft, de fractie wacht Natuurbeleid 2.0 af.

De VVD heeft hier geen behoefte aan. De heer Balemans kan zich voorstellen dat de vraag naar wat andere provincies doen eerst door de gedeputeerde wordt beantwoord, waarna externe deskundigen worden uitgenodigd. Het is zeker van belang dat er zoveel mogelijk informatie beschikbaar is.

De heer Boerkamp beaamt dat de informatie bij voorkeur beschikbaar zou moeten zijn bij de bespreking van Natuurbeleid 2.0, al meent hij dat Natuurbeleid 2.0 niet op dat niveau op stikstof in gaat. Het zou dus geen bezwaar zijn als het pas daarna beschikbaar zou zijn.

De voorzitter concludeert dat D66 geen behoefte heeft aan een externe deskundige vóór 14 oktober.

De voorzitter concludeert dat er op dit moment geen behoefte is om voor 14 oktober een bijeenkomst met externe deskundigen te organiseren. Na beantwoording van de vragen op 14 oktober wordt alsnog nagegaan of er behoefte is om in een andere wijze in de beantwoording te voorzien.

Gedeputeerde Krol wil twee punten ter overweging meegeven aan de commissie.

- Komende woensdag bespreken GS de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) met de staatssecretaris. De PAS is vertraagd, al zal hij wel in 2014 worden ingevoerd. Dit zal van grote invloed zijn op het beleid rond stikstof van de provincie Utrecht.
- Natuurbeleid 2.0, een stuk dat de Staten binnenkort zullen ontvangen, heeft een wat meer strategisch koepelkarakter. Veel door commissieleden aangegeven punten rond de uitvoering komen hierin terug. Het zou wellicht goed zijn om Natuurbeleid 2.0 te laten volgen door een aantal sessies met deskundigen.

De voorzitter geeft aan dat dit op 14 oktober verder kan worden besproken.

De heer Kilic vraagt of er inmiddels meer bekend is over het bespreken van de ecologische toestand met betrekking tot de waterlichamen.

Gedeputeerde De Vries licht toe dat men wacht op hoe het Rijk dit gaat monitoren, de provincie is in haar opzet hiervan afhankelijk. Spreker zal hier navraag naar doen en zal de commissieleden op de hoogte houden.

De heer Van de Lagemaat vraagt wanneer gedeputeerde Krol verwacht dat de PAS wordt ingevoerd. Gedeputeerde Krol vermoedt dat het juni/juli 2014 wordt. Deze woensdag zullen de provincies met de staatssecretaris overleggen hierover.

De heer Hoefnagels vraagt of er wijzigingen zijn in het dossier van de hoogspanningsinstallatie in Breukelen. In het Groene Hart bericht was te lezen dat er zaken spelen. Spreker vraagt of hier middels een memo of in een volgende vergadering aandacht aan kan worden besteed. Gedeputeerde Krol weet dat in het bericht stond dat het Rijk doorgaat met het 380kV-station aan de verkeerde kant van de weg. Spreker zegt toe dat de commissieleden de laatste informatie hieromtrent zullen ontvangen.

7. Statenbrief Voortgangsrapportage Provinciaal Waterplan over 2012 en Statenbrief voortgang uitvoering KRW in 2012

De heer Balemans complimenteert de opstellers met het stuk en de gedeputeerde over de inzet van GS en de ambtenaren.

In de Statenbrief staat dat er nog geen zicht is op de beoogde verbeteringen van de ecologische kwaliteiten. Na vier jaar tijd zou er toch enige indicatie moeten zijn van beginnende verbeteringen moeten zijn, zo niet, dan moet wellicht naar de oorzaak worden gezocht.

De heer Hoefnagels heeft de volgende opmerkingen betreffende de KRW:

- D66 is tevreden over de voortgang van de activiteiten. De vraag is wel met welke maatregelen de ernstig verontreinigde bodem, waarbij spoed is vereist, is aan te pakken.
- Welke gevolgen hebben de diverse bezuinigingen bij de waterschappen op het behalen van de doelstellingen en heeft de provincie daar invloed op? Waarom wordt de voortgang groen aangeduid, terwijl veel maatregelen niet worden uitgevoerd. Bestaat hier een relatie tussen?
- Er is geen geld voor acties rond (sub-)TOPgebieden. Maar in de uitwerking van het Akkoord van Utrecht is opgenomen dat er € 700.000 beschikbaar is voor maatregelen in de TOPgebieden.
- Minister Schultz heeft aangegeven, dat binnenkort op de A2 130 km per uur kan worden gereden omdat er nieuwe regelgeving is. Spreker stelt dat het bereiken van een betere waterkwaliteit niet kan worden opgeofferd aan een minuut reistijdwinst voor ongeduldige automobilisten. De vraag is hoe GS ervoor kunnen zorgen dat de verbetering van de waterkwaliteit in Botshol en de Oostelijke Vechtplassen ook door het Rijk serieus wordt genomen. Dit zou overigens kunnen betekenen dat de verhoging niet door kan gaan.

De heer Van der Helm complimenteert de opstellers met het duidelijke verslag.

De heer Van der Steeg sluit zich aan bij de complimenten van de heer Balemans. Er wordt hard gewerkt en dat in niet altijd gemakkelijke omstandigheden.

In het PCL-advies (zie ingekomen stukken) staat dat de waterkwaliteit niet voldoet aan de normen van de KAW, het is niet uitgesloten dat de provincie de doelen van de KAW niet kan halen. Dit is in lijn met de conclusie van de Europese Commissie vorig jaar: Nederland moet snel aan de slag met het herstel van de ecologische kwaliteit van de wateren, er wordt gedacht aan ingebrekestellingprocedures.

Het PBL gaf aan dat slechts 5% van de Nederlandse wateren voldoet aan de norm van de KAW. Er lopen maatregelen, maar daarmee zullen de ecologische doelen waarschijnlijk niet worden gehaald, niet in 2015 en niet in 2027.

In de documenten wordt geconcludeerd dat de voortgang van het Provinciaal Waterplan grotendeels op schema ligt. In november 2011 vroeg spreker naar de ecologische toestand van de Utrechtse waterlichamen – in 2009 was er van de 57 waterlichamen 1 ecologische in orde. Na vier jaar is spreker nieuwsgierig naar de effectiviteit van de maatregelen, wellicht moeten de maatregelen worden bijgesteld. In lijn met de opmerking van de Europese Commissie en het PBL kan hier integraal naar worden gekeken.

Er wordt vermeld dat het maatregelenpakket over het algemeen goed loopt. De resultaatverplichtingen zitten echter niet op het maatregelenpakket maar op de KAW-doelen. Zijn fractie ziet uit naar nadere informatie over de ecologische toestand van de Utrechtse waterlichamen. Gedeputeerde De Vries gaf aan dat dit afhankelijk is van de monitoring van het Rijk. Spreker sluit zich aan bij de heer Balemans en meent dat hier nu wel iets over te zeggen moet zijn.

Mevrouw Hoek complimenteert de opstellers van het stuk.

Sinds haar lidmaatschap van de Staten is mevrouw Hoek onder de indruk geraakt van de intensiteit waarmee de provincie zich bezig houdt met water en natuur. Door invloeden van buitenaf wordt het werk echter soms teniet gedaan. Zij vraagt aandacht voor de handhaving.

De heer Fastl is van mening dat het stuk er goed uit ziet.

Spreker zou graag enige versnelling zien maar hij beseft dat dit niet de tijd daarvoor is. Hij wijst op de draagkracht van het water en de natuur, soms kan men niet terugvallen op een mindere kwaliteit. Dat zijn moeilijke ingrepen, maar hier moet nog een slag worden geslagen.

De heer Kilic complimenteert de opstellers voor de rapportage.

Via de mail heeft zijn fractie vragen gesteld en gedeputeerde De Vries heeft die beantwoord. Zijn vraag over de Hollandse IJssel wordt nog beantwoord.

Vanuit het Rijk worden geen middelen beschikbaar gesteld voor het baggerwerk. De waterschappen kunnen niet verder baggeren.

Al eerder heeft de heer Kilic gevraagd wiens verantwoordelijkheid het zwemwater is, van de provincie of de waterschappen?

De provincies Noord- Zuid-Holland hebben de bevoegdheid van het beheer van de vaarwegen toegewezen aan de waterschappen. Spreker hoort graag hoe de provincie Utrecht dit oppakt.

De heer Van de Lagemaat vindt het verslag helder en prettig te lezen. Het is goed dat het meeste op schema loopt. Zijn fracties betreurt het dat er nog geen eenduidige conclusies kunnen worden getrokken uit de maatregelen die sinds 2009 zijn genomen. Hij vraagt of GS zijn fractie hierover kunnen informeren, is dit niet het geval dan is de vraag wanneer dat wel zou kunnen. Als er geen effecten zijn, is het mogelijk dat de maatregelen voor niets zijn genomen.

De heer Duquesnoy sluit zich aan bij de opmerking van de heer Balemans dat het vreemd is dat er niets meetbaar is. De PAS is inderdaad een groot probleem. Maar ligt het alleen aan de PAS dat de ontwikkeling van Natura 2000 tegenvalt?

Wat zijn fractie opviel is dat er bij het onderdeel Natura 2000 wordt gesproken over spoedlocaties die uiterlijk in 2015 worden gestart. Het woordje spoed heeft voor spreker een wat andere betekenis.

Wat het afkoppelen van de verharde oppervlakten betreft: in één van de stukken staat 0%, in een ander stuk staat dat men goed op schema is. Spreker vraagt zich af waar hier de fout ligt.

Het grondwater staat op schema, maar het resultaat is nog lang niet bereikt. De vraag is hoe daar de effecten van gemeten kunnen worden.

Peilbeheer en wateroverlastbeheersing: de vakjes zijn groen, behalve bij de HDSR. Spreker vraagt zich af waarom de HDSR zo achter ligt bij de andere waterschappen.

Gedeputeerde De Vries dankt de commissieleden voor de gemaakte complimenten.

Veel fracties vragen hoe wordt gemeten. Dat ligt bij dit dossier wat minder gemakkelijk. Water heeft tijd nodig om naar een diepere bodemlaag te gaan, dit compliceert het kunnen aantonen dat de waterkwaliteit significant verbetert. Geprobeerd wordt om, ook met de partners, de planning zo helder mogelijk te maken. Het is van belang dat wordt afgesproken wat voor soort maatregelen worden genomen op basis van het onderzoek van de afgelopen jaren. Er is veel discussie geweest met de agrarische sector in het veenweidegebied. Door verzuring gaat daar de waterkwaliteit achteruit, maar onduidelijk is of dit komt door de op het land uitgereden mest of door het inklinken van het veen. De oorzaak moet eerst worden achterhaald voordat de juiste maatregelen genomen kunnen worden. Het is duidelijk dat alle partijen hierbij een rol spelen, maar het verschil per gebied hoe daarmee moet worden omgegaan. Elke agrarische sector heeft aanpak op maat nodig.

Op 14 oktober aanstaande wordt in Zegveld tussen de agrarische sector, de waterschappen en de provincies het Nutriëntencontract afgesloten. Dit is een afsprakenkader waarin de nutriëntenaanpak wordt vervolmaakt wat met name van betekenis is voor de toekomstige bedrijfsvoering in de agrarische sector.

Chemische effecten zijn zichtbaar te maken, ecologische effecten hebben een langere doorlooptijd nodig. Het is niet in te schatten of dit over twee of over tien jaar duidelijker zal zijn. Het Rijk is wel verzocht om, als het inzichtelijk wordt gemaakt, dit met één systeem voor elke provincie te monitoren.

De heer Van der Steeg is van mening dat dit meetbaar zou moeten zijn, de KRW geeft een aantal barometers aan de hand waarvan het water gecontroleerd kan worden. In 2009 was dit kennelijk ook mogelijk, dan moet het mogelijk zijn om in 2013 een tussenstand te geven.

Men weet wanneer maatregelen zijn gestart. Wanneer in een klein gebied in 2009, 2010 en 2011 wordt gemeten, meent de heer Balemans, dan kan men extrapoleren dat het niet slechter gaat of dat er verbetering in zit. Het hoeft niet direct duidelijk te zijn wat dit effect exact deed ontstaan.

Gedeputeerde De Vries constateert dat wordt gevraagd duidelijk te maken wat de chemische effecten zijn in de grond. Dat is mogelijk, maar de ecologische effecten zijn dan nog niet af te leiden. Dat is meer complex. Als over twee jaar de ecologische effecten duidelijk moeten zijn, dan is er het risico dat die er niet zijn of niet meetbaar zijn en zal de (zijns inziens voortijdige) conclusie van de commissie zijn dat de maatregelen geen enkel effect hebben gesorteerd.

De heer Balemans noemt het voorbeeld van een agrariër die geen 20.000 maar 10.000 liter mest in een sloot stort. Dan is binnen een jaar een beetje te zien wat er met het milieu in de sloot gebeurt. Het gaat spreker niet om de concrete invulling, maar om een indicatie.

De heer Van der Steeg benadrukt dat het hier oppervlaktewater betreft. De gegevens zullen afkomstig zijn van de waterschappen, zij monitoren dit. Via de waterschappen zou het mogelijk moeten zijn om een indicatie te krijgen.

Gedeputeerde De Vries vraagt of, wanneer wordt afgesproken om een indicatie te krijgen, ook wordt afgesproken dat hier niet allemaal conclusies uit worden getrokken. Dat is een risico.

De heer Balemans zegt er behoefte aan te hebben om te horen of het de goede kant uit gaat met de ontwikkeling. Over één of twee jaar zullen dan wellicht de harde cijfers komen.

Gedeputeerde De Vries heeft geloof in de KRW maar benadrukt dat dit iets is voor de lange adem. Naast landbouw zijn er andere factoren, bijvoorbeeld de natuurlijke omstandigheden, die hier invloed op uitoefenen.

Spreker is bereid om voor eind 2013 een indicatie te geven van de effecten van de KRW maar wil daarbij afspreken dat er dan niet direct maatregelen worden ingetrokken. Dan zouden de GS geen afspraken meer kunnen maken in het licht van de Kaderrichtlijn West en Kaderrichtlijn Midden-Oost. Ook voor na 2015 moet met de partners een programma worden gemaakt in de diepe polders, de fruitteelt en de veenweidegebieden.

De heer Van der Steeg vraagt de gedeputeerde om daarbij een indicatie te geven van de specifieke knelpunten.

De heer Duquesnoy sluit zich aan bij gedeputeerde De Vries, een indicatie is goed, maar men weet te weinig om te kunnen beslissen dat maatregelen moeten worden ingetrokken.

D66 vroeg naar de spoedeisende locaties. Gedeputeerde De Vries wijst er op dat met het verminderen van het aantal middelen ervoor is gekozen om een aantal zaken te faseren. In antwoord op de opmerking van de SP licht de gedeputeerde toe dat het nog steeds spoed is als maatregelen in 2015 worden ingevoerd. De middelen zijn beperkt, er moeten echter prioriteiten gesteld en iets dat ook een externe werking heeft is nu eenmaal meer spoedeisend. De spoedeisende locaties staan wel geprioriteerd aan het begin van de verschillende trajecten. Dit hangt ook samen met de financiering vanuit de andere partners. D66 refereerde al aan de bezuiniging bij de waterschappen, die hebben ook invloed, net als de korting vanuit het Rijk. Daarom wordt in het KRW-overleg geprobeerd de fasering op elkaar af te stemmen.

De heer Hoefnagels vraagt naar de gevolgen van de beperking van het aantal maatregelen: bij de locaties staat weliswaar een groen blokje, maar het aantal maatregelen is teruggebracht. Wordt daarmee het totale doel wordt bereikt?

Gedeputeerde De Vries zegt toe dat deze vraag via het verslag zal worden beantwoord.

Voor de (sub-)TOP-gebieden is een bedrag voor de maatregelen genoemd, de prioriteit is bij de TOP-gebieden gelegd. Daar kan een grote slag worden gemaakt. De sub-TOPgebieden zullen waarschijnlijk in de tweede periode van 2015 worden opgepakt.

De heer Hoefnagels licht zijn tweede vraag toe: rond de A2 ligt aan de ene zijde Botshol en aan de andere zijde de Oostelijke Vechtplassen. Dat gebied wordt beïnvloed door de uitstoot vanaf de A2. De minister geeft aan dat er 130 km per uur gereden mag gaan worden omdat er nieuwe wetgeving is. De provincie heeft als doel de verbetering van de waterkwaliteit om aan Natura 2000 te voldoen. De vraag is hoe GS zich daarvoor in gaan zetten.

Gedeputeerde De Vries zegt toe de minister erop te zullen wijzen dat de ene maatregel de andere hier tegenwerkt. Hij zegt toe dat, mocht onomstotelijk vast komen te staan dat hierdoor ernstige aantasting van de opgave bij Botshol ontstaat, hij dit mee zal geven aan het ministerie.

De vraag van de PvdD heeft de gedeputeerde inmiddels beantwoord.

GroenLinks zou graag versnelling zien. Hier is de gedeputeerde ook voorstander van. Helaas ontbreken de middelen. De inzet van het college is om zoveel mogelijk maatregelen in uitvoering te krijgen.

In reactie op de vraag van de PvdA laat de gedeputeerde weten dat het zwemwater is onderverdeeld.

De provincie gaat over zwemwater als het aangewezen is als recreatief zwemwater (het kunnen zwemmen aldaar). Het waterschap is verantwoordelijk voor de waterkwaliteit.

Rond het beheer van vaarwegen zal een stevige discussie over de financiën volgen met AGV en HDSR. Spreker zegt toe dat hij, bij een eventuele doorbraak, dit de commissie zal laten weten.

De heer Duquesnoy memoreert zijn vraag waarom peilbeheer en wateroverlastbeheersing achterblijven bij HDSR.

Mevrouw Hoek noemde eerder het punt van handhaving. Er gebeuren zaken omdat er niet wordt gehandhaafd. Zij vraagt de gedeputeerde wat hieraan verbeterd gaat worden.

Gedeputeerde De Vries is van mening dat er sprake is van een stevig handhavingsbeleid waarbij de afgesproken regels worden aangehouden.

Mevrouw Hoek wijst op oevers die bijvoorbeeld een bestemming als natuurvriendelijke oever hebben en waar toch steigers worden gerealiseerd.

Gedeputeerde De Vries vindt dit ook een taak van de betreffende gemeente.
Mevrouw Hoek pleit ervoor dat gemeente en provincie hier gezamenlijk optreden.
Gedeputeerde De Vries laat weten dit ter harte te nemen.
Spreker zegt toe het antwoord op de vraag van de SP schriftelijk af te zullen doen.
De voorzitter zegt toe dat ook deze vraag via het verslag zal worden beantwoord.

8. Statenbrief conceptontwerp partiële herziening PRS 2013-2028 en conceptontwerp partiële herziening PRV 2013

De voorzitter benadrukt dat dit niet een inhoudelijke bespreking is, er wordt geen besluit genomen over het ontwerp partiële herziening PRS en PRV. Hij verzoekt de fracties zich te richten op de vraag of dit voorontwerp voldoende kwaliteit heeft om het naar buiten te brengen.

Mevrouw Mineur brengt de volgende punten naar voren:

- Wat windenergie betreft: tijdens werkbezoeken heeft zij met omwonenden gesproken. Ook natuurorganisaties hebben bedenkingen bij een windmolen op deze locatie. Hebben GS deze kritische partijen bij de plannen betrokken? Hebben GS de gevolgen voor de faunapassage onderzocht? Wellicht zijn er andere voorbeelden.
- Op pagina 21 staat bovenaan: 'Binnen de EHS is het belangrijk dat de terugbouw van een woning plaatsvindt op zodanige wijze dat natuur en landschap zoveel mogelijk worden versterkt.' Hierop hoort haar fractie graag een toelichting.
- Haar fractie stemt in met het EHS worden van een militair terrein als de bestemming militair terrein wordt opgeheven.
- Haar fractie staat achter de formulering dat de voorwaarden voor uitbreiding van agrarische bedrijven heel strikt zijn, de fractie kan zich vinden in de extra voorwaarde.

De fractie heeft twee technische vragen (een toelichting op de wet Barro en op het begrip 'ingesloten waarde') die schriftelijk zullen worden afgehandeld.

De heer Van de Lagemaat zal dit agendapunt, zoals werd verzocht, op hoofdlijnen bespreken. Zijn fractie acht het stuk rijp om het ter inspraak te leggen, al staat de fractie niet achter de inhoud. De SGP is van mening dat de landbouw in het stuk sterk wordt benadeeld. Tijdens behandeling in de Staten is bij de PRS amendement 11 *TOP- en subTOP-gebieden* ingediend. Spreker vraagt zich af of dit amendement niet beperkend is voor de uitvoering van het Binnenveld, het zou wellicht beter verwijderd kunnen worden.

Mevrouw Blom vraagt of er kaart wordt toegevoegd bij het onderwerp Prinses Máxima Centrum. Haar fractie informeert naar het gevolg van het feit dat de militaire terreinen geen EHS meer zijn. Het gedeelte over potentiële en essentiële waarde was lastig leesbaar, haar fractie zou hier graag een toelichting op ontvangen.

De heer Bekkers complimenteert GS met de uitermate heldere Statenbrief en ontwerp aanpassingen. De fractie acht het zeker rijp om het ter inzage voor te leggen.

- Bij de aanpassing in de EHS wordt verwezen naar de definitieve Barro. Op het moment dat de Staten de stukken vaststelden was de definitieve Barro bekend. De vraag is waarom dit indertijd niet meteen correct is besloten.
- Op welke termijn komt er helderheid over de structuurvisie van Science Park Utrecht, wordt daarbij de rest van de oostelijke stadsrand meegenomen?
- Wat de verankering van de kwaliteitsgids in de Verordening betreft: indertijd is gesteld dat, als naar ruimtelijke kwaliteit wordt verwezen, hiermee wordt bedoeld dat men de kwaliteitsgids betreft bij het bestemmingsplan. Dit wordt niet expliciet voorgeschreven. Spreker vraagt naar de ervaringen van GS hiermee. Temeer omdat in het rapport van de Rekenkamer lijkt te staan dat de

provincie Utrecht in het vooroverleg met gemeenten niet vraagt naar de toepassing van de kwaliteitsgids. Zijn fractie meende dat dit thuishoort bij een dergelijk vooroverleg.

De heer De Heer laat weten dat zijn fractie meent dat het merendeel van de partiële herziening de inspraak in kan.

De partiële herziening omtrent de passages over de rode contouren bij Utrecht zou een precedentwerking kunnen hebben wat het provinciale beleid met betrekking tot kernrandzones betreft. Het Prinses Máxima Centrum en de verlegging van de Uithofboog zijn geschikt om te testen of het provinciale beleid omtrent kernrandzones uitvoerbaar is. Een verlegging van rode contouren is bespreekbaar als er winst op ander terrein wordt geboekt. In dit geval is dat een groene kwaliteitsverbetering. Maar dat ligt nog niet vast in een bestemmingsplan of een gemeentelijke stadsrandvisie. De ideale volgorde is dat er eerst een kernrandvisie wordt opgesteld, dat dan het bestemmingsplan wordt gewijzigd en dat daarna de rode contour wordt verschoven. Hier lijkt de volgorde omgekeerd. Het risico is dat de rode contour wordt verlegd en dat het vervolg niet plaatsvindt. Of verwacht men dat, op het moment van vaststelling van deze partiële herziening, er wel een kernrandvisie ligt?

Mevrouw Hoek deelt mee dat haar fractie met praktisch alle punten in kan stemmen en acht het stuk rijp voor inspraak.

Naar aanleiding van pagina 9 punt 4.2.2: in het eerste gedeelte waren de locaties Abcoude, Woerden en Breukelen niet opgenomen. De compensatie hiervoor was te vinden bij het knooppunt Everdingen. Nu staats vermeld dat, als er toch draagvlak komt bij het gemeentebestuur, dit punt weer bekeken zal worden. Mevrouw Hoek schrikt hiervan.

De voorzitter wijst erop dat een dergelijke discussie de volgende keer zal worden gevoerd.

Bij de PvdD-fractie bestond wat onduidelijkheid bij het onderwerp windlocaties. De heer Van der Steeg wijst erop dat de conclusie op pagina 7 is dat de locatie geschikt is voor windturbines, de locatie is dus opgenomen in de herziene tekst. In de toevoeging aan de bijlage planMer (pagina 33) staat dat een EHS-toetsing nader dient te bepalen of er aantasting van kernwaarden plaats zal vinden, onder andere de aanwezigheid van 59 soorten broedvogels, en of eventueel compensatie noodzakelijk is. Daarnaast dient er faunaonderzoek verricht te worden omtrent de aanwezigheid van beschermde soorten en effecten alvorens een ontheffing eventueel wordt aangevraagd op basis van de Flora- en Faunawet en eventueel mitigerende maatregelen te nemen. De tabel op pagina 34 laat zien dat significante negatieve effecten niet uitgesloten kunnen worden. Spreker vraagt GS of het niet voorbarig is om deze locatie definitief op te nemen en hoe GS om zullen gaan met de bezwaren die de heer Van der Steeg naar voren bracht.

De heer Scherer deelt mee dat de PVV akkoord gaat met ter inzage legging.

Hij stelt de volgende vragen:

- Kan de gedeputeerde beargumenteren waarom er een structuurvisie moet komen voor het Science Park?
- Kent de gedeputeerde de geruchten in Stichtse Vecht dat de windlocaties in Lage Weide geen doorgang zullen vinden?

De D66-fractie sluit zich aan bij GroenLinks met betrekking tot de complimenten over de heldere partiële herziening, de wijzigingen zijn goed terug te vinden. De heer Thonon laat weten dat D66 in grote lijnen tevreden is met de herzieningen. De fractie heeft vier vragen:

- Over windenergie is opgenomen: 'Deze realisatienorm wordt waarschijnlijk gelijk aan de opgave'. Waarom is dit *waarschijnlijk*?

- Over de kwaliteitsverbetering rond het Prinses Máxima Centrum staat dat ‘de kwaliteitsverbetering in het landschap staat in redelijke verhouding tot de te realiseren rode ontwikkeling’. Wat verstaat het college onder redelijke verhouding?
- D66 sluit zich aan bij de vraag van de ChristenUnie over de volgorde van de integrale visie op de kernrandzone en de aanpassing van PRS/PRV.
- D66 sluit zich aan bij de PvdA voor wat betreft de opmerking over de EHS en de militaire oefenterreinen. Het Rijk heeft de militaire oefenterreinen via de Barro uit de EHS genomen. Spreker vraagt of dit gecompenseerd gaat worden. Wat is het effect van de militaire oefenterreinen op de norm van 1.500 hectaren EHS in de provincie? En hoe waardevol is de karakterisering militair oefenterrein met natuurwaarde, hoort hier een beschermende status bij?
- In aansluiting op de vraag van de PvdD heeft D66 de volgende vraag. Er komt een EHS-toetsing op de windturbines bij Vianen. Wanneer zal dit gebeuren, bij de partiële herziening of bij de aanvraag van vergunningen?

De heer Westerlaken laat weten dat het CDA het stuk geschikt vindt voor ter inzage legging. Op correcte wijze is hetgeen in februari is besloten, verwoord.

- Ook zijn fractie vraagt naar de noodzaak van een structuurvisie voor het Science Park.
- Het stuk is overwegend goed leesbaar. Bij het hoofdstuk over natuur betreft het vaak belevingsaspecten en dan worden zaken minder helder verwoord. Spreker adviseert hier een taalkundige naar te laten kijken om zo de leesbaarheid te bevorderen.

De VVD is van mening dat het stuk geschikt is om ter inzage te leggen.

De heer Balemans komt terug op een opmerking van de PvdD over de relatie windmolens/Flora- en Faunawet. In Duitsland staan 25.000 windmolens en die eisen jaarlijks 250.000 slachtoffers onder de populatie van de ruige dwergvleermuis. Als het aspect ‘overlevingskansen van beschermde diersoorten’ wordt meegenomen bij het zoeken naar een locatie, dan heeft de heer Van der Steeg dit terecht naar voren gebracht.

Gedeputeerde Krol zegt de vragen met name technisch te zullen beantwoorden

- Op de vraag van de SP over windenergie in relatie tot faunaproblematiek antwoordt hij dat de PRS niet locatiespecifiek is. Als de effecten op flora en fauna goed in beeld moeten worden gebracht, dan moet de exacte plek bekend zijn. Is een plek bekend, dan zou er een locatiespecifieke MER moeten worden gedaan door de gemeenten, in ieder geval op deze bewuste locatie. De uitkomsten hiervan zijn bekend voordat de herziening van de PRS wordt vastgesteld.
- Ingesloten functies zijn zaken die al bestaan in de EHS: boerderijen, woningen, soms bedrijven. Die worden bijvoorbeeld groter, worden verbouwd, worden gesloopt. Ook kan er een woning worden ‘teruggebouwd’ in de EHS. Aan de terugbouwoningen worden voorwaarden gesteld.
- De Barro is de algemene maatregel van bestuur (AMvB) waarmee het Rijk de rijksbelangen borgt. De provincies zijn hieraan gehouden. Het ter inzage traject en de inspraakprocedure waren afgerond toen Barro definitief bekend was. De PRS en PRV zijn gebaseerd op de ontwerp tekst van Barro doch die tekst is hier en daar gewijzigd, wat gecorrigeerd moet worden.
- In reactie op de vraag van de SGP over de (sub-)TOPgebieden laat de gedeputeerde weten dat er aan de planologische bescherming van en de discussie rond het Binnenveld niets ten opzichte van de eerder vastgestelde PRS/PRV-tekst is gewijzigd.

De heer Van de Lagemaat zou dit graag gewijzigd zien in de herziening. Er ligt een beschermingszone van 500 meter omheen die hij wil laten vervallen, zodat de voorstellen van het waterschap (met een beperkt gebied) beter gerealiseerd kunnen worden.

Gedeputeerde Krol benadrukt dat het nieuwe plan nog niet definitief is. Dit onderwerp hoort thuis in de politieke discussie.

- De PvdA vroeg naar kaarten rondom het Prinses Máxima Centrum. De aanvullende kaarten zullen digitaal beschikbaar worden gesteld aan de Staten.
- De militaire terreinen in de provincie Utrecht behoren qua ecologische waarde tot de parels van de provincie. In de tekst staat dat, zodra het geen militaire terreinen meer zijn, de provincie ervoor zorg moet dragen dat de EHS-bescherming hier weer op komt. Defensie heeft altijd zo goed voor de terreinen gezorgd, dat de terreinen van bijzondere waarde zijn. Zo komt op de Leusderheide flora en fauna voor die nergens in de provincie voorkomt. D66 vroeg naar de invloed hiervan op de 1.500 hectaren-afpraak. In Utrecht bestond ongeveer 30.000 hectaren bestaande natuur, de militaire terreinen waren daar onderdeel van. Dit verandert niet veel aan de afspraak dat er 1.500 hectaren bij moeten komen. Zodra de militaire terreinen weer EHS kunnen worden, zal dit worden gecorrigeerd. Wat een eventuele ambitie betreft om het aantal hectaren op te hogen: de gedeputeerde vindt dit niet wenselijk omdat dit een fundamentele discussie met de Manifestpartijen op zou leveren.

De heer Thonon informeert of het zo is dat de militaire oefenterreinen tijdelijk uit de EHS worden gehaald: het Rijk haalt ze uit de EHS, de provincie draagt er zorg voor dat ze weer EHS worden.

Gedeputeerde Krol antwoordt dat die conclusie niet mag worden getrokken. Hij gaf aan dat, als de mogelijkheid zich voordoet, GS ervoor zorg dragen dat de terreinen weer onder de EHS vallen.

In reactie op de vraag van de heer Thonon wanneer die mogelijkheid zich voordoet licht hij toe dat dit is als het militair gebruik niet wordt gecontinueerd, wat vaak is voorgekomen de afgelopen jaren.

- De PvdA vroeg naar potentiële waarde en essentiële waarde, ook het CDA had een opmerking over de onduidelijkheid bij het gedeelte over natuur. De gedeputeerde zegt toe dat hier taalkundig naar gekeken zal worden.
- In reactie op de vraag van GroenLinks over het Science Park benadrukt de gedeputeerde dat de discussie over de oostrand van Utrecht nog gaande is. Het is niet ondenkbaar dat de vraagstukken economie, mobiliteit en oostrand om een integrale opvatting vragen. In het stuk staat dat het niet ondenkbaar is dat GS dit graag willen doen.

Dit lijkt de heer Bekkers wenselijk. Hij vraagt wanneer de commissie een bericht over een eventuele conclusie zal ontvangen.

Gedeputeerde Krol kan deze vraag nog niet beantwoorden.

- Op de vraag naar de kwaliteitsgids antwoordt de gedeputeerde dat de gidsen wordt gebruikt in elk gesprek met gemeenten waarbij over ontwikkelingen wordt gesproken die op de rand of net buiten de rode contour liggen. De kwaliteitsgidsen zijn een belangrijke onderlegger bij discussies over met name kernrandzones. Aanvullend is aan de heer Lugtmeijer gevraagd de gemeenten te bezoeken en zich daarbij te richten op de kwaliteitsgidsen.
- De ChristenUnie vraagt naar de juistheid van de volgorde. Bij het Prinses Máxima Centrum speelde een ander element in de afweging: het grote maatschappelijke belang. Ook D66 vroeg naar redelijke verhoudingen. GS kijken kritisch mee naar de plannen van het Prinses Máxima Centrum en de gemeente Utrecht, met daarbij de vraag of de kwaliteit van het groen ook daadwerkelijk verbetert. De fractie van de ChristenUnie heeft gelijk, in een ander geval zou dit rustig moeten worden afgewacht.

De heer De Heer vraagt hoe kan worden voorkomen dat dit een precedentwerking krijgt. In de herziening zou nadrukkelijk vermeld kunnen worden dat dit een uniek, urgent geval is.

Gedeputeerde Krol zegt de opmerking van de ChristenUnie te begrijpen.

- De fractie van 50 PLUS noemde het draagvlak in Breukelen in verband met windenergie. De betreffende tekst is echter niet gewijzigd.
- De vraag van de PvdD over de MER en windenergie is inmiddels beantwoord.
- De vraag van de PVV over het Science Park is inmiddels beantwoord.
- De PVV noemde de moeite die Stichtse Vecht heeft met windmolens op Lage Weide. Spreker heeft tot op heden hieromtrent geen indicaties heeft gekregen. Hij benadrukt dat deze locatie niet voor niets als ruimtelijk aanvaardbaar is beoordeeld.

- D66 vroeg naar het woord waarschijnlijk in de zin ‘Deze realisatienorm wordt waarschijnlijk gelijk aan de opgave.’ De realisatienorm moet nog wettelijk worden verankerd op Rijksniveau. De overige vragen heeft gedeputeerde Krol inmiddels beantwoord. De heer Thonon herinnert aan zijn vraag wanneer de EHS-toetsing plaatsvindt. Gedeputeerde Krol licht toe dat de gemeente de locatiespecifieke-MER verzorgt. De EHS-toetsing in het kader van het provinciale beleid is in bijlage 1 terug te vinden.

De voorzitter constateert dat de commissieleden van mening zijn dat de ontwerp partiële herzieningen voldoende kwaliteit hebben om ter inzage te worden gelegd. In hun bijdrage hebben verschillende fracties inhoudelijke of redactionele overwegingen meegegeven.

9. Statenvoorstel Randstedelijke Rekenkamerrapport Grip op het Groene Hart

De voorzitter geeft het woord aan de heer Molenaar van de Randstedelijke Rekenkamer. De heer Molenaar houdt een korte inleiding op het rapport Grip op het Groene Hart.

De voorzitter geeft de commissieleden de gelegenheid om technische vragen te stellen aan de heer Molenaar.

Mevrouw Mineur laat weten dat haar fractie het een nuttig en helder rapport vindt, maar graag een beeld geschetst zou zien van waartegen de Rekenkamer waarschuwt. In wat voor scenario komt men terecht als de adviezen en aanbevelingen niet worden opgevolgd?

Mevrouw Blom wijst erop dat GS aangeven dat er zo intensief is overlegd. Mevrouw Blom is echter van mening dat het om resultaten gaat. Zij vraagt zich af welk resultaat niet wordt behaald doordat er geen beleid rond het Groene Hart is gevoerd. De Staten van de andere twee provincies willen meer overleggen, maar wat gebeurt er met het overleg? Haar ervaring leert haar dat het voor een deel bij overleg blijft.

De heer De Heer dankt de Rekenkamer voor het uitvoerige rapport, waardoor men beter grip krijgt op de meest ‘modderige’ stukjes van het Groene Hart beleid. De leden worstelden indertijd met het mandaat van de Interprovinciale Statenwerkgroep. Zijn er voorbeelden in andere provincies van vergelijkbare interprovinciale Statenwerkgroepen? De eerste conclusie is wel heel algemeen geformuleerd: de drie provincies hebben geen grip. Spreker heeft geprobeerd de conclusie voorzichtiger te formuleren in de hoop dat dit de lading dekt: ‘De Randstedelijke Rekenkamer ziet veel mogelijkheden voor de drie Groene Hart provincies om het Groene Hart beleid beter op elkaar af te stemmen’. Hij vraagt de heer Molenaar of dit een juiste samenvatting zou zijn.

De heer Boerkamp sluit zich aan bij de vragen van de PvdA en ChristenUnie. Geen grip hebben betekent dat men de controle verliest. Dan zou het hiermee ernstig gesteld zijn en dit strookt niet met zijn beleving. De provincies zetten goed in op behoud van de kwaliteitswaarde van het Groene Hart. Spreker vraagt wat het risico is ten aanzien van de kwaliteiten van het Groene Hart door het uiteenlopen van de provinciale eisen. Hoe ziet de heer Molenaar de kansen dat hier 1+1+1 meer dan 3 zal zijn?

In reactie op de vraag van mevrouw Mineur licht de heer Molenaar toe dat het vertrekpunt van het onderzoek het beleid was zoals dat door de gezamenlijke Staten is geformuleerd: een Voorloper, gezamenlijk beleid, kernkwaliteiten, een kwaliteitsatlas voor de drie provincies samen. Een aantal zaken moest worden vertaald naar de respectievelijke structuurvisies. Vervolgens zijn ambities geformuleerd om een kwaliteitsatlas te maken en de kernkwaliteiten

verder te operationaliseren. De Rekenkamer heeft dit indertijd ook aanbevolen. De Rekenkamer ziet echter, dat sindsdien de status van Nationaal Landschap is losgelaten en dat de drie provincies ieder voor zich de eigen ruimtelijke kwaliteitsinstrumenten zijn gaan ontwikkelen en op hun eigen manier hun R.O.-praktijk in de structuurvisies hanteren. De Rekenkamer kan dit niet hard maken met bewijsmateriaal, maar dit heeft als risico dat de dialoog tussen de provincies wordt verzaamd doordat er verschillende instrumenten zijn. Op termijn, bijvoorbeeld bij de eerste herziening van structuurvisies, kunnen er toch verschillen ontstaan in hoe het beleid rond het Groene Hart in de drie provincies vorm en uitvoering krijgt. Ook in Zuid-Holland is dit aangekaart, daar heeft men gezegd dat bij de eerste herziening van hun structuurvisie goed zal worden gekeken naar de plannen zoals die bestaan in Noord-Holland en Utrecht om te toetsen of dit risico er is.

De heer Bekkers gaat in op de opmerking van de heer Molenaar dat hij dit niet kan onderbouwen. Desondanks ziet de Rekenkamer redenen om dit als risico te benoemen. Spreker vraagt of er een onderbouwing is van het benoemen als risico.

De heer Molenaar antwoordt dat de indertijd vastgestelde kernkwaliteiten veel ruimte over lieten voor specificering, dan zou de uitleg van de vier kernkwaliteiten per provincie anders uit kunnen pakken.

Een tweede 'bewijs' zijn de drie casussen in het Rapport, waarin is beschreven hoe de provincies omgaan met het Groene Hart belang. Te zien is dat dit belang door de ene provincie wel bij de afweging wordt betrokken, bij de andere provincie minder. Dat is wellicht niet een sluitend bewijs, maar een indicatie om dit als risico te benoemen.

In reactie op de vraag van mevrouw Blom memoreert de heer Molenaar dat het gezamenlijke beleid van de drie provincies het vertrekpunt van de Rekenkamer was. Daar waren ambities en beoogde resultaten geformuleerd. De vraag was wat men mist als deze wordt losgelaten is een vraag die de Staten zouden moeten beantwoorden: wil men een gezamenlijk beleid voor het Groene Hart? De Rekenkamer heeft een nieuwe start van de stuurgroep gezien en zag dat de gezamenlijkheid nog wel in het vizier is. In het licht van het vorige rapport is ieder zijns wegs gegaan en de Rekenkamer vraagt zich af welke resultaten men voor ogen heeft.

Mevrouw Blom licht haar eerdere opmerking toe. In het Rapport staat dat het programmabureau minder fte heeft. Dat hoeft niet erg te zijn, als het daadwerkelijk uitwerken van beleid onderling maar goed wordt afgestemd. Zij is het ermee eens dat het lastig wordt om samen te praten als de instrumenten verschillen.

De heer Molenaar wijst erop dat het indertijd een gegeven was dat er een gezamenlijke Statenwerkgroep was voor dit gebied. De vraag is of men dit op Statenniveau belangrijk vindt en het in de huidige setting, met de huidige stuurgroep en de huidige plannen, weer zo wil doen. Het advies is niet om de werkgroep weer in te stellen. Maar de dialoog tussen de Statenleden van de drie provincies lijkt voor een groot deel verdwenen te zijn.

De heer De Heer vroeg naar andere voorbeelden van een dergelijke verregaande samenwerking, de heer Molenaar kent die niet. Dit gebied is uniek, ook is het uniek dat de drie Staten een overlegstructuur hebben bedacht.

Wat de toonsetting van de conclusies betreft: het is vrij scherp opgeschreven. Daarbij is het gezamenlijke beleid voor het Groene Hart van de provincies als toetspunt genomen. Dit betekent niet dat er niet van alles in het Groene Hart gebeurt. Het gaat hier om de gezamenlijke kaders voor het Groene Hart beleid zoals die in de Voorloper zijn vastgelegd. De kernkwaliteiten zijn nog steeds niet heel veel verder uitgewerkt. Daarin ziet de Rekenkamer risico's.

De formulering van de heer De Heer komt inhoudelijk goed in de richting, de heer Molenaar kan hier voor een groot deel in meegaan.

In reactie op de opmerking van de heer Boerkamp antwoordt spreker dat het risico minder aanwezig zou zijn als er sprake was van één ruimtelijk kwaliteitsinstrumentarium en niet drie

afzonderlijke instrumenten. Tegelijkertijd ziet de Rekenkamer ook kansen, men denkt dat er met de stuurgroep nog veel ruimte is om de coördinatie van het Groen Hart beleid en de regie in een bepaalde setting met elkaar vorm te geven.

De voorzitter bedankt de heer Molenaar voor de beantwoording van de vragen.

De voorzitter benadrukt dat het politieke debat in de Statenzaal zal plaatsvinden. De commissieleden buigen zich nu over de vraag of dit Statenvoorstel door kan naar de Staten. De commissieleden kunnen vragen stellen aan GS met betrekking tot de wederhoorreactie.

De heer Joustra deelt mee dat de VVD meent dat dit stuk in de Staten besproken kan worden.

Mevrouw Blom heeft het volgende voorstel. Klopt het dat de jaarrapportage van het Groene Hart niet naar de Staten is gestuurd? In de stukken is de Jaarrapportage 2012 ter informatie opgenomen, hadden de Staten die eerder moeten ontvangen? Als de Jaarrapportage besproken zou moeten worden in samenhang met het rapport van de Rekenkamer, dan zou dit in oktober moeten gebeuren. Het rapport is dan wel gedateerd. Mevrouw Blom stelt voor om de Jaarrapportages 2012 en 2013 in begin 2014 tegelijk te bespreken, zodat er op een goede manier inhoudelijk gediscussieerd kan worden over wat er is bereikt in het Groene Hart.

De heer Westerlaken deelt mee dat zijn fractie meent dat het Rapport door kan naar de Staten.

De heer Boerkamp heeft de volgende vragen ten aanzien van de reactie van GS.

- Zijn de doelen ten aanzien van het Groene Hart nog wel realistisch te noemen? Hij geeft er de voorkeur aan om eerder bij te sturen en niet te wachten op de rapportage begin 2014.
- Wat zou er kunnen worden verbeterd aan de samenwerking? Zou het mogelijk zijn om de structuurvisies van de provincies te synchroniseren?

Mevrouw Blom kan zich deze vragen voorstellen. Zij informeert of de heer Boerkamp hier vraagt om het Groene Hart beleid eens goed te agenderen. Dan is het inderdaad de vraag of dit kan wachten tot februari 2014. Een andere optie is om het Groen Hart beleid te agenderen in de RGW-commissie en de Staten.

De heer Boerkamp zou akkoord kunnen gaan met bespreking in februari 2014 maar hij is van mening dat men daarmee een half jaar verliest verloren.

Mevrouw Broere laat weten dat haar fractie meent dat dit stuk door kan naar de Staten. Er moet over worden nagedacht of de interprovinciale werkgroep nieuw leven moet worden ingeblazen.

Zij vraagt hoe met de verschillende structuurvisies moet worden omgegaan, dit met het oog op de Structuurvisie van de provincie Utrecht. Hoe kan men dat gezamenlijk structureren? Horende alle vragen meent mevrouw Broere dat het goed is dat het Groene Hart beleid op de agenda komt.

De heer Bekkers benadrukt dat zijn fractie sterk voor kritisch onafhankelijk onderzoek is. Met regelmaat vallen de rapporten van de Randstedelijke Rekenkamer echter tegen door vage conclusies en onvolledige onderbouwingen. Nu wordt geconcludeerd dat er geen grip zou zijn, terwijl het begrip grip niet wordt gedefinieerd. Wat wordt er dus geconcludeerd? De Rekenkamer lijkt onder grip te verstaan: controle, beheersing, precies weten dat de doelstellingen SMART worden gerealiseerd. Spreker vraagt zich dan af waarom men denkt dat op die manier de doelen worden gerealiseerd. Zelf gelooft hij niet zo in controle. Er is een visie op het Groene Hart, die moet levend worden gehouden en de verschillende partijen

moeten enthousiast gehouden worden voor die visie. In Binnenlands Bestuur stond de uitkomst van een onderzoek: ambtenaren werken beter voor een baas als zij zich gemotiveerd voelen voor de visie en zij werken minder hard als zij zich gecontroleerd voelen.

De heer Boerkamp wijst erop dat er zojuist de mogelijkheid was om vragen te stellen aan de Rekenkamer. Daar maakte de heer Bekkers geen gebruik van. Deze vragenronde is gericht op GS.

Mevrouw Blom vraagt de fractie van GroenLinks om eens net zo kritisch naar het college te zijn als naar de Rekenkamer.

De heer Bekkers antwoordt de heer Boerkamp dat hij niet de behoefte had om de vraag aan de Rekenkamer voor te leggen. In dit geval is het een aanloop naar zijn vraag aan GS, een vraag waarmee de vraag van mevrouw Blom wordt beantwoord: hij begrijpt dat GS de conclusies van de rekenkamer niet onderschrijven, maar waarom wordt het ingewikkeld gemaakt door ook de algemene aanbevelingen te weerleggen? Men zou ook kunnen antwoorden met de opmerking dat GS van mening zijn dat de aanbevelingen al in praktijk worden gebracht en dat de Rekenkamer wordt bedankt voor het wederom onderschrijven hiervan.

De mening van Rekenkamer wordt deels gebaseerd op de casus Hoef en Haag. In de beschrijving hiervan staan enkele misverstanden. Er staat dat in het Groene Hart beleid deze locatie als een mogelijke woningbouwlocatie wordt aangewezen. In de Structuurvisie is dit ook zo. De discussie bij de Structuurvisie ging echter over de vraag of het in het kader van de woningbehoefte in kwantiteit en kwaliteit nodig is om deze locatie aan te wijzen. Daarvoor is de Ladder voor duurzame verstedelijking doorslaggevend, waarvan nog steeds moet worden aangetoond dat die is doorlopen en er werkelijk behoefte is aan dit woonmilieu. Hij zou het ondersteunend vinden als de Rekenkamer de inhoudelijke link legt in plaats van dat de Rekenkamer afvinkt of de aanbeveling is overgenomen.

Mevrouw Mineur wijst erop dat het betoog van de heer Bekkers een erg politiek betoog is geworden.

Haar fractie is van mening dat dit stuk in principe aan de Staten kan worden voorgelegd. De fractie heeft wel een vraag: in 2012 hebben wij de Stichting het Groene Hart gesteund bij hun manifest om het Groene Hart de status van Europees Landschap te geven. De vraag aan GS is hoe GS haar kunnen overtuigen dat dit niet nodig is om het behoud van het Groene Hart te realiseren.

De heer De Heer heeft de volgende vragen aan het college:

- De eerste conclusie in het Rapport is sterk geformuleerd. Stel dat de conclusie voorzichtiger was geformuleerd (bijvoorbeeld: de Randstedelijke Rekenkamer ziet wel mogelijkheden voor de drie provincies om het beleid beter op elkaar af te stemmen), had het college de conclusie dan wel onderschreven? Ook het beleid bij de Oude Hollandse Waterlinie verschilt bij Zuid-Holland en Utrecht, dit kan beter op elkaar worden afgestemd.
- Het budget voor het Kwaliteitsteam loopt tot 2013. Is het juist dat dit stopt?
- In het Rapport staat dat het lastig is om stilte en rust te bereiken. In stiltegebieden elders gebeurt dit echter wel en spreker vraagt waarom het instrument stiltegebieden niet hiervoor wordt gebruikt.
- Is het mogelijk om een rapportage te maken van de icoonprojecten die in het Rapport van de Randstedelijke Rekenkamer staan en hier eens naar te kijken?

Spreker memoreert dat het in de Interprovinciale Statencommissie lastig was om besluiten te nemen. Er is ook ervaring met gemeenschappelijke informatiesessies en werkbezoeken, bijvoorbeeld de werkgroep Europa. De commissie zou het Programmabureau kunnen vragen om voor de commissie minstens één maal per jaar een Groene Hart infosessie te organiseren

voor de drie Staten. Onderwerpen zouden kunnen zijn de tien icoonprojecten of de instrumenten rond ruimtelijke kwaliteit. Zo kan naar voren komen waarin de aanpak verschilt tussen de provincies. Als het Kwaliteitsteam wordt opgeheven kan dit een urgent onderwerp zijn.

De heer Van de Lagemaat deelt mee dat zijn fractie het stuk rijp acht om besproken te worden in de Staten.

Zijn fractie ondersteunt het verzoek van de PvdA om de rapporten van 2012 en 2013 in begin 2014 te bespreken.

Mevrouw Hoek laat weten dat 50 PLUS meent dat dit stuk in de Staten besproken kan worden.

Zij sluit zich aan bij het verzoek van mevrouw Blom.

Mevrouw Hoek had een vraag aan de heer Molenaar, zij zal die nu aan GS stellen. Waarom loopt het allemaal niet zo goed? De provincies zullen dezelfde goede intentie hebben, is er sprake van dat de doelen van de provincies met het Groene Hart niet stroken met elkaar?

De heer Van der Steeg laat weten dat de PvdD meent dat het stuk aan de Staten kan worden voorgelegd.

De voorzitter zegt toe dat het bespreken van de twee rapportages geagendeerd wordt voor begin 2014.

De vraag kwam naar voren of het juist is dat de rapportages nooit zijn ontvangen. De voorzitter laat weten dat dit niet juist is: de rapportages zijn echter verstuurd door de stuurgroep en niet door het college, officieel gezien heeft het college de commissie de stukken dus niet gestuurd. De voorzitter verwijst naar de aanbeveling in het stuk om dit voortaan met een aanbiedingsbrief van het college te doen, deze wordt opgepakt.

Mevrouw Blom memoreert dat de Jaarrapportage pas in september is ontvangen.

De voorzitter zegt toe dat voortaan, als de rapportage in het begin van het jaar daarop beschikbaar is, hij zo snel mogelijk zal worden besproken.

Eerder in deze periode heeft al een interprovinciaal werkbezoek plaatsgevonden. Bij Zuid-Holland en Noord-Holland moet worden nagegaan of hier belangstelling voor bestaat. Daarna kan dit worden ingepland. Het is afhankelijk van de totale agenda of dit jaarlijks zal gebeuren.

De heer Boerkamp pleit ervoor de bespreking in de Termijnagenda op te nemen bij de tweede vergadering in 2014 en dit stuk niet ter kennisname te vermelden.

De voorzitter herhaalt zijn toezegging dat de rapportages in 2014 worden besproken. Dan wordt bekeken met gedeputeerde Krol en de ambtenaren of er een informatieve sessie aan zal worden gewijd. Omdat er de jaren erna een andere Staten zal zijn, wordt op dat moment bekeken of het stuk ter kennisname wordt aangeboden of dat het politiek wordt besproken.

Gedeputeerde Krol onderschrijft de toezeggingen die zojuist door de voorzitter zijn gedaan. Vanuit het programmabureau en de gezamenlijke provincies zal dit worden gefaciliteerd.

Er is gekozen voor een gezamenlijke, bestuurlijke reactie vanuit de stuurgroepen, ook om te laten zien dat dit met elkaar wordt afgestemd in het kader van het Groene Hart beleid. De gedeputeerde is zelf dus wat terughoudend hierover. Wat hij wel naar voren wil brengen, is dat er in Nederland twintig Nationale Landschappen zijn die het Rijk niet meer tot haar verantwoordelijkheid rekent en die provinciale aangelegenheden zijn geworden. Spreker is voorzitter van het Servicenet Nationale Landschappen, inclusief het Groene Hart. Er is niet één Nationaal Landschap waarbij zo intensief getracht wordt om beleid op elkaar af te stemmen.

De gedeputeerde bewaart goede herinneringen aan de Interprovinciale Statencommissie. De aanwezige Statenleden geven vervolgens weer aan de colleges door dat de Voorloper goed moet landen. Dit heeft ertoe geleid dat de kernwaarden die in de Voorloper zijn geformuleerd in het ruimtelijke beleid van de provincies goed zijn geland, al is er niet één structuurvisie. Een nieuwe interprovinciale werkgroep is overigens een zaak van de Staten en de griffie. De heer De Heer vroeg of de gedeputeerde anders had gereageerd als het anders was geformuleerd. Gedeputeerde Krol meent van wel. GS hebben op deze wijze gereageerd omdat GS zich in een aantal conclusies niet konden vinden. Er wordt gesteld dat een aantal aanbevelingen op de vorm niet is uitgevoerd en daarom is het eigenlijk niet goed. Wanneer echter naar de inhoud wordt gekeken en wordt nagegaan hoe in Utrecht kernkwaliteiten, kwaliteitsgidsen en de ruimtelijke bescherming van het Groene Hart in de op 4 februari vastgesteld PRS en PRV geformuleerd zijn, is spreker van mening dat Utrecht zijn uiterste best heeft gedaan om het Utrechtse aandeel in de bescherming van het Groene Hart goed te organiseren.

Het Kwaliteitsteam zal inderdaad stoppen in 2013. Dit is een financiële kwestie.

In het Groene Hart zijn de stiltegebieden niet specifiek aangeduid. Bij de vaststelling van de PRS is er niet voor gekozen om die specifiek aan te duiden.

Gedeputeerde Krol is een voorstander van het bespreken van de iconoprojecten. Grotere betrokkenheid van de Staten bij dit onderwerp leidt tot grotere betrokkenheid van bestuurders. In reactie op de vraag van 50 PLUS bevestigt de gedeputeerde dat er verschillen zijn. Het grote verschil is dat de provincie Utrecht een vrij strikte ruimtelijke traditie kent. Het ruimtelijke beleid van Noord- en Zuid-Holland is in de grond niet veel anders dan dat van Utrecht. De Voorloper is goed geïmplementeerd. In andere provincies, met name Zuid-Holland, bestaat een wat andere traditie qua ruimtelijk beleid. Spreker schat in dat dit zo zal blijven omdat dit onafhankelijk is van de zittende bestuurders.

De heer De Heer vraagt of er een alternatief is voor het Kwaliteitsteam. Hij maakt zich hier wat zorgen over en vraagt of de Staten een kort overzicht kunnen krijgen van wat in de toekomst het beleid wordt voor het Groene Hart. Er zijn drie provinciaal ruimtelijke adviseurs, vormen die een nieuw team?

Gedeputeerde Krol licht toe dat geen van de vijf Nationale Landschappen in Utrecht een kwaliteitsteam heeft. Als de Staten van mening zijn dat de kernkwaliteiten van het voormalig Nationaal Landschap Groene Hart moeten worden geborgd, dan moet dat via de PRS/PRV en via de adviseur ruimtelijke kwaliteit, intensieve samenwerking met gemeenten en gemeentelijke kwaliteitsadviseurs. Het is de vraag hoe dit goed georganiseerd kan worden. De gedeputeerde zegt toe dat GS, met mevrouw Thoral, een overzicht op zullen stellen ten behoeve van de Statenbehandeling.

De voorzitter constateert dat het stuk aan de Staten kan worden voorgelegd.

10. Statenbrieven en ingekomen stukken die ter informatie worden aangeboden

10.1 Statenbrief afsprakenkader verdere samenwerking Hart van de Heuvelrug 2013

Dit wordt voor kennisgeving aangenomen.

10.2 Statenbrief uitvoeringsverordening subsidie asbest eraf en zonnepanelen erop Utrecht

Dit wordt voor kennisgeving aangenomen.

10.3 Statenbrief Programma adviseur ruimtelijke kwaliteit 2013-2014

Dit wordt voor kennisgeving aangenomen.

10.4 Statenbrief Uitwerking afspraak Akkoord van Utrecht over ongewenste externe werking beschermende natuurmonumenten

Dit wordt voor kennisgeving aangenomen.

10.5 Effectenmonitor 2012 en voortgangsrapportage 2011 Groene Hart en Westelijke Veenweiden

Dit wordt voor kennisgeving aangenomen.

10.6 Statenbrief concept aanwijzing ex artikel 4.2 van de Wet ruimtelijke ordening bestemmingsplan Buitengebied gemeente Montfoort

Dit wordt voor kennisgeving aangenomen.

10.7 Statenbrief studie bereikbaarheid en ruimtelijke ontwikkelingen Bunnik Houten

Dit wordt voor kennisgeving aangenomen.

10.8 Statenbrief Unesco nominatie Nieuwe Hollandse Waterlinie versus project Lekkanaal/3^e kolk Beatrixsluis en rapportage Heritage Impact Assessment

De heer Hoefnagels zou dit stuk graag bespreken in een volgende commissievergadering.

De voorzitter zegt dit toe.

10.9 Stichting Sparrenrijk instandhouding van het sparrenbestand en andere naaldbomen op de Utrechtse Heuvelrug

Gedeputeerde Krol is hierop ingegaan bij de mededelingen (agendapunt 4b).

10.10 PCL advies landelijk gebied deel 1 analyse: Duurzame ontwikkeling van het Landelijk Gebied

Dit wordt voor kennisgeving aangenomen.

10.11 Breukelen beweegt over bestemmingsplan Corridor Stichtse Vecht

Dit wordt voor kennisgeving aangenomen.

11. Sluiting

Niets meer aan de orde zijnde sluit de voorzitter de vergadering onder dankzegging voor ieders komst en inbreng.